

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Therese Sunngren-Granlund (2019) : Konstvandalen. Svängrum, (november).

Konstvandalen

Graffitimålningen "Highway", till hälften övermålad med blå färg.

Det händer sig då och då att någon nitisk städare på ett galleri eller ett konstmuseum av misstag städat bort konstverk för att man helt enkelt antagit att det varit skräp. Eftersom konsten kan ta sig uttryck i alla dess former så är det ibland bara kontexten som avgör vad det är. I dessa fall är det ändå inte fråga om illvilja eller renodlad vandalism, kanske kunde man istället prata om en slags välmenande vandalism.

Och en slags välmenande vandalism var väl precis vad graffitimålningen "*Highway*" i Rågsved utanför Stockholm som målades av crewet **Still Heavens Only Force** 1989 råkade ut för i augusti i år. Den legendariska målningen, som också är en av de äldsta graffitimuralerna i hela världen, blev av misstag till hälften övermålad med blå färg i samband med en klottersanering. Den andra halvan av målningen klarade sig för att boende området grep in och stoppade övermålningen.

Okunskap, och inte illvilja, om graffitimålningens kulturella värde ledde till det skedda och i väntan på att en konservator ska ta vid och rädda det som räddas kan så kan man ju fundera över hur man starkare kan skydda den här typen av samtidskultur som är viktig att bevara. För vårt kulturarv är ju inte bara det som en gång varit utan det skapas också nu, idag och hela tiden.

En annan som bara menade väl var städaren på Ostwallmuseet i tyska Dortmund som skrubbade ren konstinstallationen "*When it starts dripping from the ceiling*" gjord av den avlidne konstnären **Martin Kippenberger**. Installationen var klädd med en patina av

oxiderad metall som såg ut som en uttorkad regnpöl och det var alltså den som skrubbades bort. En renskrubbing som sen visade sig vara värd runt drygt en halv miljon euro.

Frågan om vem som har rätt att avgöra vad som är skräp och vad som eventuellt är värdefullt i framtiden är en fråga som jag själv ofta ställs inför då jag har begåvats med ett mycket kreativt och pyssligt barn. Just nu används limpistolen väldigt flitigt hemma hos oss då barnet i fråga har ett stort intresse för att bygga stora konstruktioner av olika slags pafflådor. Bland annat så tronar det ett ca 1 meter högt hamsterhus i flera våningar mitt på golvet i hans rum (i sammanhanget bör väl tilläggas att hamstern Osten, eftersom vi också har katt, aldrig har vistats i huset som med stor omsorg byggdes redan innan den flyttade in).

Samtidigt är det ju förstås fantastiskt roligt att se och uppleva skaparglädjen i barnet, och det är ju också något som man ogärna vill stävja, på samma gång som det i längden blir ett stort förvaringsproblem med alla dessa verk. Och när de blir så många att det nästan blir ett sanitärt problem, ja då känner jag mig lite som en (välmenande) konstvandal när jag dekonstruerar paffskapelserna och för dem till återvinningen.

Therese Sunngren-Granlund arbetar som forsknings- och utvecklingsledare inom kultur och entreprenörskap vid Yrkeshögskolan Novia i Jakobstad.

Kolumnen har publicerats i Svängrum-E: <http://svantrum.sofuk.fi/newsletter/index.php/26-2019/november/117-konstvandalen>